

Nyolcvanéves a nemzet művésze

A nyíregyházi Kossuth-díjas építőművész kerek évfordulóhoz érkezett.

NYÍREGYHÁZA. Művelődési ház, szakszervezeti székház, a Korzó bevásárló- és szolgáltatóközpont Nyíregyházán, a városháza Mátészalkán, az uszoda Záhonyban, a kulturális központ Nyírbátorban – néhány alkotás azok közül, amiket a Pro Urbe, Ybl Miklós-, Kossuth-, Pro Architectura és Prima Primissima díjas építőművész, Bán Ferenc tervezett. Kalász Márton költő, műfordító, Koltai Lajos operatőr, Mécs Károly színművész és Varga Imre szobrászművész társaságában lépett a nemzet művészei közé, most pedig nyolcvanesztendőssé lett a címzetes egyetemi tanár, a Magyar Művészeti Akadémia rendes tagja.

Nemzetközileg elismert

„Az építészet több mint vizualitás, rajzkészség. Ez csak feltétel. Kemény szakmai felkészültség nélkül mit sem ér” – olvasható Bán Ferenc megállapítása az Építészfórumon. A szakmai honlapon

A gondolkodásmódja meghatározó jelentőséggel bír a magyar építészetben

VÉGH JÓZSEF

Bán Ferenc sok évet letagadhatna, korántsem tűnik nyolcvanesztendőssnek

FOTÓ: VÉGH JÓZSEF ARCHÍVUMA

ekképpen méltatták: „Az ország északkeleti régiójában végzett 50 esztendőss munkásságával, magas szintű, következetes és Európában is számontartott építészeletművet hozott létre. Hivatását mindvégig a nemzetközi élvonal szintjén művelte. Kereső, kísérletező, innovatív építész, aki a szellemi úttörők családjába tartozik. A magyar építészetre gyakorolt hatása erőteljes és megfellebbezhetetlen. Alkotásai nemzetközi érdeklődést és elismerést teremtettek a hazai építészetünknek, őt pedig magas szakmai-emberi tekin-

télyű, országos elismertségű építész mesterré tette. Élete személyes példa is. Példája annak, hogy a kiemelkedő tehetséggel és az erős akarattal megáldott emberek nehéz körülmények ellenére is jelentős, nemzetközileg elismert alkotóvá válhatnak.”

Az octogon.hu-n Árvai András írta róla: „Bán Ferenc bevallása szerint képzőművészeknek készült, véletlenül lett építész. A képzőművész habitusa, a képzőművész közelítése folyamatosan jelen van az építészetben, legyen szó akár a művelődési házról, a tokaji nyaralójáról, a meg-

valósult vagy a tervszinten megrekedt munkáiról.”

– Építészgenerációk nőttek fel Bán Ferenc munkássága, progresszív szellemiségű életműve során. A gondolkodásmódja meghatározó jelentőséggel bír a magyar építészetben – említette Végh József, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területi Építész Kamara elnöke.

A Nyíregyházán élő alkotóról megjelent monográfia szerzője, Szabó Levente építész kezdeményezésére harmincan csatlakoztak az ünnepi köszöntéshez: Balázs Mihály, Banu Roland (és Koós

Marianna, Kótai Norbert, Sztójka Gábor, Tenkely Szabolcs, Tomku Gergely), Bodonyi Csaba, Csomay Zsófia,

Névjegy

Bán Ferenc DLA

Születési idő, hely: 1940. szeptember 17., Tokaj

Legfontosabb épületei: MITÁSZ-székház (1974–1978), művelődési ház, Nyíregyháza (1979–1982), városháza, Mátészalka (1980–1985), szakszervezeti székház, Nyíregyháza (1983–1985), Kulturális és Művészeti Központ, Mátészalka (1986–1988), uszoda, Záhony (1987), napenergiaház, Nyíregyháza (1990), a Jókai és a Nagy Imre tér beépítése, Nyíregyháza (2000–2003),

Dévényi Tamás, Ferkai András, Golda János, Karácsony Tamás, Kiss Dániel, Kovács Péter, Masznyik Csaba, Mátrai Péter, Moravánszky Ákos, Nagy Bálint, Puhl Antal, Sugár Péter, Somogyi Krisztina, Sulyok Miklós, Szegő György, Szentirmai Tamás, Török Ferenc, Turi Attila, Vincze László, Viszlai József és Zombor Gábor küldtek rövid köszöntő sorokat és képeket, rajzokat az Építészfórumnak.

Öntörvényű gondolkodás

Sulyok Miklós művészettörténész ezt írta róla: „Bán Ferencé a belső szabadság és a bátorság építésze. Akkor is képes volt szabadon gondolkodni és alkotni, amikor társadalmi és építészeti béklyók bénították az építészek kezét a rajzasztalon. Egész pályája során kora építészetével egy hullámhosszon gondolkodott: a szerkezetelvű, monumentális késő modernizmus és a költőiséget és fantáziát visszahódító posztmodern alatt is. Példát adott a nagyvonalú, eredeti, erőteljes építészeti formálásra és az öntörvényű gondolkodásra.” **LTL**

Saxum lakópark, Nyíregyháza (2002), Művészetek Háza, Kisvárdra (2004), kulturális központ, Nyírbátor (2004), Korzó bevásárló- és szolgáltatóközpont, Nyíregyháza (2008)

Díjai: Pro Urbe díj (1984), Ybl Miklós-díj (1986), Kossuth-díj (1994), Pro Architectura díj (1997), A Magyar Köztársasági Érdemrend középkeresztje, polgári tagozat (2003), Molnár Farkas-díj (2004), Prima Primissima díj (2004), A Nemzet Művésze (2016) (forrás: Wikipédia)